

Harc a nagyobb darab kenyérért.

A közellátásügyi miniszter az új gazdasági év kezdetén rendelettel szabályozta a gabona cséplését és őrését, valamint a gabona és a liszt forgalmát, amely részletes utmutatást ad a cséplés lebonyolítására és ellenőrzésére, intézkedik a gabona beszállítási kötelezettségek teljesítése iránt. Előírja a gazda köteles gabonabeszolgáltatásának teljesítését s végül megállapítja az önellátó és ellátatlan lakosság kenyér, valamint liszt-fejadagját.

A rendelet végrehajtásával egyidejűleg megindul az új termelési rend, a terménybeszállítási rendszer, amelynek eredményeképpen új alapokra helyeződik az ország közellátása. Ebben az új terménybeszállítási rendszerben minden dolgozó megkapja a maga feladatát, amelyre teljesítenie kell. Az új rendszer a termelőt, a közvetítőt és a fogyasztót összefogva, tervszerű és szinte percnyi pontossággal végrehajtásra kerülő intézkedéseket tesz, hogy a múlt tapasztalatainak okulya jobb és egészségesebb alapokra helyezze elhelyezését.

Világszerte az a szokás, hogy a gazdasági év végén s az új termés előtt szűkebbre szabják az adagokat. Ez természetes dolognak látszik, hiszen még a legelőrelátóbb gazdálkodás mellett is megeshet az, hogy az új termés betakarítása előtt a régi készletek olyan csekélyekké válnak, hogy abból a lakosság szükségleteit fedezni csak csökkentéssel, vagy megszorítással lehet. Ez a körülmény különösen akkor szokott előfordulni, ha új terveket és új rendszereket akarnak megvalósítani az új gazdasági évben. Ha végignézzük a külföldi országok közellátási viszonyait s visszaemlékezünk az elmúlt esztendő hazai eseményeire, szinte feltűnő az a hasonlatosság, mondhatni törvényszerűség, amely a gazdasági év végén jelentkezik s melynek orvoslására nincs más mód, mint a szükségletek csökkentése. Éppen ezért kellemes változatossághat az az intézkedés, amely hazánkban az új gazdasági év kezdetén, tehát a termés betakarítása és az új kenyér sütése előtt felméri a kenyér és lisztfejadagokat. Azt mondanák erre egyes kétkedők, mindez nagyon szép, de valószínűleg csak arra szolgál, hogy kedvezően beharangozzák az új

terménybeszállítási rendet s most kezdetben felemelik az adagokat, majd pedig leszállítják. Ezeknek a kétkedőknek is megfelel a rendeleten keresztül az új terménybeszállítási rendszer, amikor nemcsak átmeneti időre állapítja meg az emelést, hanem szep-tember 1-től kezdve ismételt emelést és javítást jelent be a liszt-

fejadagban.

Az a körülmény, hogy éppen a gazdaságilag legnehezebb időszakban, az aratás előtt és az új rendszer életbelépésekor fejadag-emelésre került a sor, élénk bizonyítéka annak, hogy az új terménybeszállítási rendszer kérelhetetlen következetességgel hajtja végre elképzeléseit nemcsak a beszállítás vonalán, hanem azon a vonalon is, amely a fogyasztók ellátásának könnyítését és javítását célozza. Ez az emelés külső-segítségében bármilyen szerény, szürke napi hír a háborús események változó forgatagában, mégis élő bizonyíték arra, hogy a harc a nagyobb magyar kenyérért sikerre fog vezetni.

A tanulnivaló falu

A háború, a mindinkább nehezedő idők felettünk csendesítették a zajt a nép, a falu körül. Kutatói is jórészt elhallgattak, vagy más problémák felé terelődött az érdeklődésük. Ami harci zaj, kőltők között még felharsan, nem a népet van, a népeknek nincs köze hozzá, magukért vívják egymás ellen a harcokat. Mit tagadnánk: a falukutatók éveinek a munkája is inkább csak a népet folyt, mint a néppel; a parasztságunk szellemi java kapcsolódott csak abba bele, tömegei azonban alig szereztek róla tudomást. Mégis fontos és értékes munkát végzett a falukutató. A népet folyó munkának most kezdenek mutatkozni az eredményei a nép felé. Mert értelmiségi ifjúságunk figyelemmel kísérte ezt a munkát, abból sokat magáévá tett és a falvak, tanyák fiatalabb tanítói, papjai, orvosai, közigazgatási vezetői a legtöbb helyen már az elmaradhatatlan reformtervektől áthatva végzik munkájukat.

De azt is tudják, hogy népi problémák kétirányú: szociális és kulturális. Nehéz lenne egyiket a másik elé állítani és aki komolyan dolgozik egy olyan Magyarországon, amelyben a népi tömegek megállják a maguk helyét, a népek szociális és kulturális felemeléséért egyformán küzdenie kell.

Szociális eredmények például az egészségügy, a földkereszkészlet növekedése, az Országos Népi és Családvédelmi Alap családi házai, amelyekben a legszegényebb a legelehetőbb s így jórészt kulturális tekintetben is a legelmaradottabb sokgyermekes családok jutnak egészséges, tagos lakáshoz, saját kertes házhoz. Ezeket a családokat azonban éppen szegénységük, elesettségük, kulturális elmaradottságuk miatt kell tanítani az új környezetükben való életre, az új otthon helyes felhasználására, takarékos és egészséges főzésre, a néhány négyzetméteres kert gazdaságos kihasználására, de erkölcsi műveltséget is kell nekik adni, hogy megállják helyüket a magyar életben.

Aki csak egy kicsit is ismeri a népet, tudja, hogy soha nem élt annak a lelkében akkora olvasási, tanulási vágy, mint ma. Általános tünet most sokszor csak az olvasás mákonyához való menekülés, de a falu olvasnivalóságában nem csak ezt látjuk. A nép tanulni is akar az olvasnivalójából. Azonban ezt tanulási szándékát alig tudja kielégíteni.

Mert nagy diadalnak számított a ponyva megrendszabályozása. Tagadhatatlanul nagy eredmény is, hogy a régi, nagyrészt irodalmi szemét helyébe írónak ízléssel és tehetséggel megírt szórakoztató írásai, többé-kevésbé csinosraírt boricékokkal tarkítanak az újságírások állványain. Azonban ezeket leginkább a fővárosban látjuk, a vidékre alig jutnak el s ezek inkább csak a városi tömegnek az olvasás mákonyába való menekülését terelték helyes irányba. A tanulnivaló, tanuló falu ezzel jóformán semmit sem kapott. Egyrészt, mert a jó jutott kezébe, másrészt ha el is jutott hozzá, a műveléséhez nemcsak szórakoztató olvasmányok kellenek.

A másik olvasnivaló pedig nehezen jut el a néphez. Régi gazdasági szakkönyveink egyrészt elavultak, másrészt nem elég olvasmányosan megírtak ahhoz, hogy a nép élvezettel olvashassa. El kellene már érkezni a szakember és az író találkozásának e közös munka elvégzésére, hogy elegendő új könyv juthasson el a néphez.

Valljuk be: nagyon sokat írtak össze a népről az utóbbi években, annál kevesebbet azonban a népek, amelynek kulturális felemelése érdekében pedig az egyik legfontosabb lépés az lenne, hogy megkapja megfelelő olvasnivalóját. A tökéletes népkönyvtár, habár már nagymértékű javulás mutatkozik ezen a téren, még mindig vágyálom. De vágyálom a falusi családi könyvtár is, amelynek buszharminc kötetében meglesse az a legfontosabb, amit a népek olvasni, tudni kell. Generációs mulasztásokat kell pótolni ezen a téren könyvtárunknak is, amely jobbára még most is csak körükerülgeti a népi kiadványok dolgát, de nem mer hozzányulni. Mert megfelelő könyvek kiadása mellett, azoknak a nép körébe való eljuttatását is meg kell szervezni. A népkönyvtárak felvesznek minden odavak könyvet, a jó falusi könyvtárak azonban csak úgy alakulhatnak ki, ha akadnak a falvainkban olyanok, akik a könyvek terjesztését vállalják.

A tanulnivaló, a tanuló falunak ezek szerint szinte csak az előszóval való oktatás marad. A falu haladó értelmiségének: tanítóknak, papoknak, orvosoknak közigazgatási vezetőknek a népművelő munkája, akik szabadidejük feláldozásával tanfolyamok tízszere, előadások százez-

rein művelik a tanulnivaló falut. Az analitabétákat írni, olvasni tanítják; a haladottabbakat fogalmazni; az idegen nyelveket magyar nyelvre; nyújtani bonismeretet, szaktudást; adnak irodalmi és művészi élményeket; felsőbb fokozatú népfőiskolákat szerveznek, ezer és ezer módját, lehetőségét találják meg a lelkes népművelők a nép tanítására.

És a filmet is egyre fokozottabb mértékben belevonnák a népművelésbe, ha volna az oktató és népművelési film gyártásához nyersanyag. Vagy ha a nyersanyaghiányon úgy igyekeznének segíteni, hogy a Magyarországon jelenleg évente gyártott negyven negyvenkét szórakoztató film helyett csak harminckilencet, vagy negyvenet gyartanának, mert az egy elmaradt szórakoztató film nyersanyaga elegendő volna az oktató és népművelési filmek gyártásához.

Elsősorban azonban a magyar író a sor, hogy ne csak a népről írjon, hanem a népek is; a kiadón, hogy neki is adjon ki könyveket. De a színvonal se hagyja a számításból a népet, amelyért pedig eddig a legkevésbé — majdnem semmit se — tett a nép művelése érdekében. Íróink írjanak olyan darabokat, jeleneteket, amelyeket a műkedvelők színpadhoz bántanának. Mert ma könnyű bírálni a műkedvelői előadásokra szánt színdarabok jegyzékét, A bírálók azonban nem tudnának színpadi termésünkből jobbat összeállítani a helyébe.

(— any.)

A munka elismerésének ünnepe a Salgótarjáni Kőszénbánya R. T.-nél.

F. hó 18-án nemcsak azért ültött ünnepi és zászlószólt a bányatelepi kolónia, mert a Kormányzó Urunk 75 éves születésnapját ünnepelte a nemzet, hanem azért is, mert ezt az ünnepi alkalmat használták fel arra, hogy a VII. hadtest területén működő bányászati alkalmazottaknak a bányászati termelés terén kifejtett értékes és hasznos munkásságáért, egyrészt a Kormányzó Ur. Ötömlőssége kitüntetését, másrészt a Honvédelmi Miniszter ur. Ötömlősségének elismerését tudtul adják. Kilenc óra előtt néhány perccel gyűlékezett a bányászati, segéd- és altszaktár Korompay Lajos bányászati főtanácsos, bányagazdát vezetésével a fellobogózt igazgatósági épület előtt. Az ünnepi beszédet elmondta: dr. Förster Kálmán m. kir. kormányfőtanácsos-polgármester, dr. Matyasovszky Kamill főszolgabíró, dr. Laczkó Ferenc bányahatóság tanácsos bányakapitány és Nadasdy Béla ezredes búsz. pk.

Poniban 9 órakor érkezik v. Gödry Béla alezredes a Honvédelmi Miniszter képviselője, akit kemény fejelettel köszönt a bányászati szász. Felcsemlő a bányász himnusz és kibozzák a többévtizedes bányászszász. Majd a Hírszék elhangzása után vitéz Gödry alezredes mondja el lelkes köszöntőjét.

A Hadügyminiszter ur. Ötömlőssége képviselője boldogan jöttem köztetek, magyar testvéreim — úgy mond —, hogy legfelsőbb Hadrunk születésnapján átadjam nektek a munkátok megbecsülését jelentő kitüntetések Viseljétek azt búszke öntudattal és küzdjétek rendíthetetlen hittel a szebb, boldogabb jövőért. Nagy-Magyarország feltámadásáért! A lelkesen megjelzett beszéd után az alezredes kiosztotta a kitüntetések és elismerő okleveleket, majd mindenkiel kezét fog

a kitüntetettek közül ugyiszintén Korompay bányagazgató is. A kitüntetések átadása után Korompay Lajos bányagazgató, bányügyi főtanácsos üdvözölte meleg szavakkal a Hadügyminiszter képviselőjét és köszönetét fejezte ki a megtisztelő megjelenésért, majd így folytatta szavait:

A feladat teljesítése nem érdem, hanem kötelesség! Hazánk, nemzetünk, fajtánk iránti szent kötelességünket teljesítjük akkor, amikor arra törekszünk, hogy a reánk bízott feladatnak eleget tegyünk, amikor mi, salgótarjáni bányászok arra törekszünk, hogy mind többet és többet, a maximálisat termeljünk.

Ennek a többtermelésnek a jegyében telt el az 1942-es esztendő, de ennek a jegyében végezzük ma is nehéz és fáradságos bányász munkánkat, mert tudjuk, hogy minden kitermelt métermázsza több szénnel nem magunknak szolgálunk, nem is kenyéradó vállalatunknak használunk, hanem legelső sorban édes Hazánknek tesszük ezzel értékes szolgálatot.

Kivülállók alig tudják, hogy milyen hőroszi munkát kell nekünk, szebb és boldogabb idők késő utódainak kifejtenuk azért, hogy ezt a mai széntermelést — amelyre még a legoptimistábbak sem mertek sohasem gondolni — produkálhassuk. Mert tudott dolog, hogy Salgótarján évi széntermelése 1938-tól számítva egy évtizeddel visszamenőleg nem volt több 10 millió métermázsánál! Többször volt ennél kevesebb, mint több. Még 1938-ban is csak 10,6 millió q a széntermelés, 1939-ben már 12,3 millió, 1940-ben 13,7 millió, 1941-ben 16,3 millió, míg 1942-ben azt már 17,8 millió métermázsára sikerült felfokoznunk akkor, amikor ezt a széntermelést már több, mint 30 üzempontra kell összegyűjtenünk s a művelés alatti széntermeink átlagos vastagsága pedig nem több, mint 76 cm.

Kevesen tudják azt is, hogy háborús feladatunk produkálásához, az elmúlt esztendőben nem bizonyult elegendőnek a rendelkezésünkre álló 304 munkanap, mert nekünk 319 napon át kell dolgoznunk! Tizenöt munkanappal többet a keletlenél s hogy ezt abszolválhassuk az év 52 vasárnapja közül 30 vasárnapot munkában töltöttünk.

Munkásaink zugolódás nélkül teljesítették kötelességüket így indítva érem magukat, hogy ez alkalommal a Honvédelmi Miniszter Ur képviseletében megjelent vitéz Gödrys alezredes ur előtt mondják köszönetet a vasárnapi munka teljesítőinek. De tisztelet és becsület legyen osztályrésze a salgótarjáni szénmedence mindenegyes munkásának, a bányakerületnek, üzemnek és osztálynak vezetőinek, akik értékes munkáikkal segítségemre voltak abban, hogy ezt az eredményt elérhettük.

Erre a munkára figyeltek fel az illetékesek, hadiüzemi előljáróink, a hadügyi kormányzat a ezért tüntettek ki soraink közül egyeseket — benneteket kedves munkatársaim —, akiknek szorgama, munkája, magatartása és viselkedése olyan, hogy valamennyiünk okulására példaképül kell hogy szolgáljon!

Büszke örömmel nézek végig soraitokon, kedves kitüntetett Bajtársaim! Büszkeséggel és örömmel azért, mert a Ti személyeteket ért ezen közvetlen kitüntetés, egyben a mi nagy bányászcsaládunknak, a mi egyetemünknek, bányász közösségünknek is a megbecsülését jelenti! A reátok hulló fényből mi is részesedünk, annak melegét mi is érezzük... és ez a

megbecsülés, fény és melegség nem oszthat el máról-holnapra... ez marandó nyomot kell, hogy hagyjon lelkünkben. Nyomot hagy és továbbhi munkára ösztönöz és buzdít, amire talán sohasem volt olyan nagy szükségünk, mint éppen ma a reánk váró nehéz jövőben.

Buzdítást és biztatást nyerünk arra, hogy amíg testvéreink és fiaink fegyverrel kezükben állják a vártat, kinn a véres csatamezőkön, addig mi itthon — a sokat hangoztatott belső fronton — egy pilantra se eresszük ki dolgoz kezeinkből a meleget és életet jelentő csákányt, hanem mint a békének is barcosai, folytassuk küzdelmünket a bányászok örök ellenségével az elemekkel — a tüzellel, vízzel, szújtóléggel és közetnyomással és küzdelmünkben ne essünk el, hanem diadalmasan kerüljünk ki abból Hazánk és Nemzetünk dicsőségére, egy szebb és boldogabb jövőre!

Ehhez adjon a magyarok Istene min-

den bányásznak, Jó szerencsét!

A mély gondolatokkal és igazságokkal telt beszéd után, melyet sokszor szakított meg a lelkes éljenzés, Villányi Miklós bányagazgató h. köszönte meg úgy a legmagasabb helyről jövő kitüntetést, valamint a Honvédelmi Miniszter Ur Öngagyfokozása képviselőjének szíves fáradozását, hitet téve arra, hogy a jövőben még kettőzöttebb odaadással igyekezzék a nemzeti eszmét diadalra vinni — Majd felcsendült a Himnusz, melynek befejeztével a megleghangulatu házi ünnepség véget ért. A kitüntetettek névsora a következő: Villányi Miklós bányagazgató h., Császár Pál bányagazgató h., Csátó Imre főfelügyelő Honvédelmi Miniszteri elismerést, Zsidai István főbányamester és Bojna János vajúr a Magyar Bronz Érdeméremet, Hudák János főbányamester, Darvasi Adolf főbányamester, Kelendi Ferenc főbányamester, Dvorzsák Ferenc bányamester, Merlák János aknász, Szikói Sándor bányamester, Hanuszka Károly főgépező, Oltvai Gusztáv elővajúr, Varga Ferencné özv., Antal János Antavajúr, Forgó Alajos vajúr, Orosz Pál vajúr, Schütz András vajúr, Lipniczki Ignác vajúr, Varga István vajúr, Ogulin Ferenc vajúr, Matusz János vajúr, Lőrincz István vajúr, Baranyai János vasesztergályos, Győre Sándor művezető-segédlist, Tátrai Antal turbina kezelő és Buzás János vajúr Honvédelmi Miniszteri elismerést kaptak.

Az ünnepély után a tisztikar a kitüntetettek és bányászok előtt a bányazenekar patlogó indulói mellett a Főplébánia templomba mentek hogy a Kormányzó Ur születésnapjára nagymisét rendezvegyenek.

Délben 1 órakor a Bányakaszinóban a kitüntetettek részére egyszerű társas ebédet szolgáltak fel, melyen több lelkes beszéd hangzott el.

A Szent Erzsébet Nőegylet népünnepéye.

A június 6-án megtartott népünnepély megmozgatta nemcsak a város, hanem környék társadalmát is. Az előző két napos eső után gyönyörű napsütéses idő e ühredtünk és ez már eleve biztositotta úgy az erkölcsi, mint anyagi sikert. Már a délutáni órákban képviselve láttuk a népünnepély színhelyén a társadalom minden rétegét a Főplébánia új plébánosának beiktatására érkezett vendégekkel együtt. A nőegylet agilis tagjai mindent elkövettek, hogy a közönség és vendégek jól érezzék magukat és igyekeztek — a nehéz körülmények dacára megfelelő élmicikkkel is kedveskedni. A banya

szalonzeekarának délutáni hangversenye után megkezdtek a tárgysorszájék húzását és mire a 600 nyerősorszájék számát kihúzták, teljesen üresek voltak az élelmi sarak, de annál inkább megteltek a szorgos háziasszonyok pénzes dobozai. A nőegylet jó és nemes munkát végzett és bála a társadalom megértő jószágának, a nagy fáradság meghozta gyümölcsét.

A nőegylet elnöksége ezután mond hálás köszönetet, mindazoknak, akik akár adományaikkal, akár felülfizetéssel vagy szorgos munkájukkal hozzájárultak a fényes erkölcsi és anyagi sikerhez, kérve a jó Isten áldását megértő jóindulatukra.

Salgó ünnepe

A nyári nap termékenyítő sugara ünnepélyesen ömlött el a regényes fekvésű Salgó-telepen Ezüstös, fehér felhők-ből csillogó menyasszonyi fátol lebegett fööttünk. A kis lakásokból kíváncsi, fényes szemű, selymes hajú fehérruhás gyermekek, férfiak, asszonyok indultak el egy új pap szent menyegzőjére. 9-kor érkezik meg a fogaskerekű vonattal. Vékonymetszésű, szendearcu P. Buczkó Albert ferences atya a vonatnál vidám zeneszóval fogadják a egy édes kis gyermek köszönti. A vendég a fogadóházban felöltözik papi ruhákba s most egy megható jelenetnek vagyunk tanui. Az új pap ott térdel nevelő szülei lábai előtt, hogy áldásukat kikérje. Könyv szókik a szemekbe s Buczkó Gábor és felesége megáldják azt, akit ők segítettek az oltárhoz. A menet elindul a kápolna felé. Fehér ruhás leánykák magasra tartott zászlókkal, fényes papi öltözetek, a zenekar szent énekeket játszik. Kinn a templom előtt van az ünnepi beszéd. A nagyszámú vendégsereg helyet foglal s P. Buczkó Albert feltárja előttünk a félreértett, lebecsült, másokért áldozott lett igazi papi lélek munkakörét. Elevenen áll előttünk beszéde nyomán a pap magasztos hivatása. Most bevonulunk a templomba, de az ajtóban megállit egy fehérruhás szolgáldista fiú s egy égő gyertyát nyújt át az újmisének. Ő is elég áldozat lesz Krisztus oltárán. Megkészszerződnek a szent ténykedések. Lassu méltósággal gördűnek a kétezer éves mélytartalmu imák, szertartások. A kézvezetői tisztelet az országos hírű missziós szónok P. Réz Marián ofm. plébános tölti be. A szentmise után áldást oszt az új pater, majd szeretet lakomán veszünk részt. Az ünnepi lakomán P. Réz Marián plébános köszöntötte az újmisést, nevelő szüleit, Buczkó Gábor m. kir. bányatanácsost, s az összes jelenlévők véleményét tolmácsolta, megköszönve az üzemfőnököknek v. Jónás Ödön főmérnöknek szíves közre működését az ünnepély megrendezésében valamint művészi díszítésekért háánkat fejezte ki művész lelkületű feleségének. Longauer József bányamester benső, szívből jövő szavakkal emlékezik meg az újmisést Krisztusi lelkületéről. A szp beszédek P. Buczkó Atanáz keresetlen szavakkal köszöni meg és a Kedves vendégeknek az örök szeretet boldogságát kívánja. Ünnepünk fényét nagyban emelte Karattur Antal gyárigazgató és nejezek megjelenése és még sokan mások.

Köszöntünk újmisést Pater azon lelkek nevében is, akik a segítő kezre várnak, akiknek te fogod szárazra törülni könnyes szemüket, akiknek te leszel a pontifex, a pap, a hidepítő ember és Isten között. Az Isteni mester legyen vezéred

P. Boiyos Akos

Hírek és különfélek

Péter és Pál.

Nézem a naptárt s látom, hogy már néhány nap mulva itt van Péter és Pál szentek ünnepnapja. Valamikor, amikor még nem volt ez az össze-vissza tologatott idő, amittől még mostanában az időjárás is kilengett, valamikor, néhai gyermek- és ifjúkoromban, ez a nap a mindenféle aratás ünnepnapja volt: az aranykalászkodé, amelyekből kenyér lesz és az arany tudományoké, amelyekből szintén kenyér lesz. Ő, mindkettőt annyi verejtékkel, könnyel kell öntözni, annyi aggodalommal, szorongással, imádsággal kell táplálni, — mindkettő egyformán a jó Isten és a magunk kezében van.

Milyen szép is volt az, amikor nálunk egybeesett a földi és szellemi aratás ünnepnapja, milyen mélységes jelkép, milyen fenséges párhuzam volt az! Amikor a szántóvető elhinti az első magvakat, ugyanaz, mint amikor a gyermek lelkébe hullanak az első betűk, az első igék a szellem végtelen birodalmából. És nem ugyanaz-e mindkét munka: odakünn a

Halálozás.

Sztranyavai Sztranyaszky-Madách Sándor dr. földmívelésügyi miniszteriumi segédtitkár, tartalékos buszafőhadnagy a sámsónbázai evangélikus egyházközség felügyelője, rövid szenvedés után Budapesten a jún. 19-re virradó éjjel meghalt. Fia volt a tavaly elhunyt kiváló politikusnak és egyházi vezetőembernek: Stranyavszky Sándor dr. volt házelnök, nyugalmazott földmívelésügyi miniszternek, városunk felejt. hetellen és melegsívű képviselőjének. Temetése Nógrádmarchalban hetlőn 21-én délután 5 órakor volt Kardos Gyula dunáninneni püspök gyászbeszédével. Az elhunyt fiatal férfit siratja édesanyja, özv. Sztranyavszky Sándorné, fivére, dr. Sztranyavszky-Madách Imre, a Nemzeti Bank felügyelője és nővére: Ilonka, árkosi Szilágyi Lajosné, huszárnagy felesége s a kiterjedt rokonság.

Városunkból dr. Förster Kálmán polgármester vezetésével küldöttség vett részt a nagy részvét mellett lefolyt temetésen.

földeken, idebenn az iskolákban? Nem ugyanaz a hit, erő, akarat, szeretet kell-e mindkettőhöz, hogy végül, annyi áldott eső, annyi fenyegető jégverés, vihar, annyi csüggedés, annyi felemelkedés után itt álljon aratásra készen az „élet” egyik földje: a buzamező és másik talaja: az iskola?... Kenyér lesz az egyikből, kenyeret ad a másik, Istentől való az egyik, Istentől van a másik...

Valamikor Péter Pál napján a kasza ezüstös pendülése és az iskolákban felzendülő Himnusz egyformán és egyforma kedvesen az Urnak mint diadalének szállt a magasságos ég felé... ujabban mind az égiek, mind a földiek elkülönítették egymástól a kettőt: az iskolában korábban bangzik fel a Himnusz s a kaszapengés későbbben csendül. Vajon jobb és hasznosabb-e ez az elkülönítés, ki tudja, ki vállalja?... Földiek-e, vagy az égiek? Ki tud erre felelni?... —y—n.

Halálozás nemes Szilárdy István nagybirtokos Sajószentkirályban június 24-én, 81 éves korában meghalt. Temetése 26-án, délután 2 órakor volt ugyanott, majd a saájólenkei családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Köszönetnyilvánítás. Megboldogult jó férjem, édesapám elhunyt alkalmából a bármimódon megnyilvánult és joleső részvétért ezúton mondunk hálás köszönetet.

Seifert Lajosné és gyermekei.

Tartsuk be szigorúan
a légvédelmi előírásokat.

IRDESSEN!
A MUNKA
POLITIKAI HETILAPBAN!

**Emlékezem a
Kormányzó úr
75. születés-
napjára.**

Legmagasabb óhajra ebben az esztendőben minden ünnepi külsőség nélkül ülte meg a nemzet Kormányzó Urunk születésnapját, de hálátelt lélekkel köszöni meg a Mindeoblatónak, hogy történelmének legsúlyosabb korszakában Őt szemelte ki a magyarok vezéréül. Mindnyájan érezzük és tudjuk; elsősorban vitéz nagybányai Horthy Miklós érdeme, hogy megmagyabodott hazában és építő munkában egyesülve bizalommal tekinthetünk a jobb magyar jövőbe.

A nemzet hálájának, hódolatának és szeretetének jelképes kifejezésére elhatározta a kormány, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós születésének háromnegyedszázados évfordulója alkalmából arcmásával díszített új ötpengős váltópénzt hoz forgalomba és külön emlékérmét veret.

A művészi kivitelű, bronzbevonatu 50 mm. átmérőjű emlékérmé a Magyar Vöröskeresztnél szerezhető be 20 pengős áron. Az érmék értékesítéséből befolyó összeg a Magyar Vöröskereszt támogatására szolgál.

Veszek. Redőnyös iratszékényt. Boltos drogéria.

Losonc város dalosai Salgótarjánban.

Hosszú évtizedek alatt, — a szomorú emlékü cseh megszállás ellenére — változatlan festvéri szeretettel ragaszkodott városunk társadalmá a kultúrát, tisztá, kies Losonchoz, melynek falai között a régi és jelenlegi háborúban fiaink közül sokan lettek otthont, továbbá a régi és új idők középiskoláiban százával tanultak és tanulnak diákjaink.

A két város lelki kapcsolatai kiégyesítették egymást a multban és — amint hisszük — a jövőben is!

Városunk kultúregyesülete a Balassa Bálint irodalmi Társaság és a losonci városi dalárda Kodály hangverseny-együtttesben hívja meg találkozóra, a dal és zene iránt érdeklődő közönségünket, hogy az alább felsorolt művészi számokban gyönyörködve, testvéri szeretetben élvezzük a magyar dalművészet és zene összefogó erejét:

Meghívó!

A Losonci Magyar Dalegylet a Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság rendezésében 1943 június hó 3-án, szombaton este 7 órakor a bányatársulati kaszinó dísztermében **HANGVERSENYT** tart, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja a Társaság

Műsor: 1. a) Riszner E. : Jelige. b) Bárdos L. : Istené az áldás. Vegyeskar két trombita, harsona, ütődob és harmonium kísérettel. 2. Ph. de Monte (1521—1603):

Mint hűvös érre. Vegyeskar. 3. Kodály Zoltánról megemlékezést mond Blánár Sándor. 4. a) Kodály : Köszöntő (a Mester 60. születésnapja alkalmából). Vegyeskar. b) Kodály : Huszt Férlikar. 5) Kodály : Közzene a Hány Jánosból. Előadja a bítara. szalonzenekar. 6) Kodály : Hej, a mohi hegy borának.. Wagner : Tannhäuser Dál az esthajnal csillaghoz Énekli vitéz Tanka Jenő Zongorán kíséri Róder Alfréd. 7. Bárdos L. : a) Négy katonanóta. b) Zengd az egekben üdöt. Vegyeskar. 8) Erkel F. : Részletek a Hunyadi L. c. operából. Szalonzenekar. 9. Bartók B. : a) Ne menj el! b) Huszárnóta. Nőikar zenekari kísérettel. 10. Kodály : Esti dal. Vegyes vonós kísérettel. 11. Härdel : Ünnepi Zsoltár. Vegyeskar és kis zenekar.

Az énekkart Csanády Miklós karnagy, a bányatársulati szalonzenekart Vilezsál Richárd karnagy vezényli.

A zenekari kíséretet a bányatársulati szalonzenekar tagjai látják el.

Feltétlenül pontos megjelenést kérünk.

Belépőjegy 3, 2 és 1 pengős árban előre váltható Végh Kálmán könyvkereskedésében, a bányatársulati pénztárban és hangverseny előtt a pénztárnál. Pártolótagok az igazolvány felmutatására bármely jegynél 50 filléres kedvezményben részesülnek.

Az est tiszta jövedelmét a hadiárvaik megsegítésére adjuk.

szi működés után visszatértek a magánéletbe, már mindketten dúsgazdag emberek voltak. Az északamerikai Carolina államban nagy dobány és cukorültetvényeket vásároltak, egyuttal pedig meg is nősültek.

A két iker és a két nővér házasságából nem kevesebb, mint 18 teljesen normális gyermek származott, azonban csak egy részük maradt életben. Az egykori tudósítások szerint a házastársak nagyon boldogan éltek és az asszonyok csak egy időre váltak el férjüktől, amikor az ikrek körül tul nagyra hágott a szexuális hajhászás. A különös pár boldog és megelégedett életének az amerikai polgárháboru velett véget, melynek zavarai között elvesztették vagyonukat, úgy hogy ötvenöt éves korukban kénytelenek voltak visszatérni a cirkuszhoz. A bányavetett életet Csang már nem bírta tovább és ivásra adta magát. Ennek az lett a következménye, hogy 61 éves korában gutaütést kapott s ezzel sokkal egészségesebb fivérét is az ágyhoz segezte. Ez az állapot azonban már nem tartott soká, mert Csang tüdőgyulladásban meghalt és nemsokára Eng is követte a sírba.

Érdekes, hogy az orvosok megállapítása szerint a testvért operatív uton könnyen és minden veszedelem nélkül el lehetett volna választani egymástól, az ikrek addigra azonban már annyira hozzászoktak sorsukhoz, hogy az operációról halani sem akartak.

Megvételre keresek

jó helyen lévő,
ráépíthető telket, ajánlatot kérünk
a MUNKA kiadóhivatalába.

Jelesen érettségizett fiatalember elvállalja gimnazista fiuk, lányok tanítását, vagy javítóvizsgára való előkészítését. Érdeklődni lehet Igloi-ut 58. szám alatt.

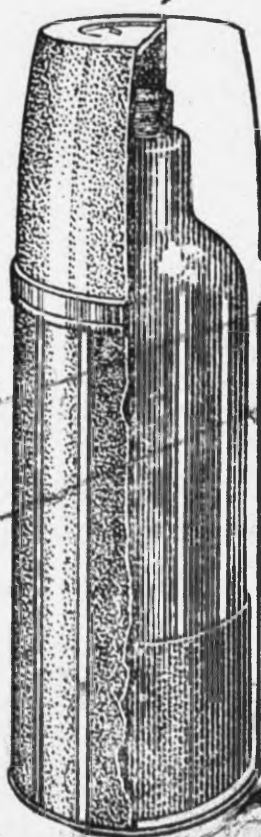
Litke község búcsuja plébánosától Ferencz István salgótarjáni új plébános beiktatási ünnepségén Litke község hivatalosan is képviseltette magát Merényi István érdemekben gazdag, nemes lelkületű körjegyzőjének személyében, aki nemcsak a templomi ünnepségeken vett részt, de mélyen vallásos gondolatoktól áthatott, szívhez szóló, magas színvonalú beszédben búcsuzott a község nevében az apostoli lelkületű volt lelkipásztoruktól s új állomáshelyéhez nehezebb hivatalához Isten áldását kérte.

ISKOLAKÖNYVEK
az összes iskolákba
már kaphatók:
VÉGH KÁLMÁN
könyv- és papirkereskedésében
SALGÓTARJÁN

Kis hírek a
nagyvilágból!

130 évvel ezelőtt születtek a szíami ikrek.

(MN.) Az egész világon közmondásosak még a szíami ikrek, de valószínűleg már nagyon kevesen emlékeznek csak életregényükre. A világsszenzáció-számba menő ikerpár, Eng és Csang, egy kína apától és szíami anyától 1813-ban Szíamban született. A két iker karvas-tagságú képződmény közvetítésével volt egymással összekötve, amely meg lehetőséget mozgá szabadságot hagyott nekik. Az akkori szíami kormány a feltűnést keltő esetben rossz előjelet látott és a király csak akkor volt hajlandó elállni a „kényszerrendszabály”-tól, amikor az apa megígérte, hogy a törzsszűfőitek sohasem jutnak a nyilvánosság elé. Ígérétenek hosszú ideig eleget is tett, amikor azonban Phendingkang király meghalt, nem érezte már ígérését kötelezőnek és egy amerikai mulatványos rábeszélésére beleegyezett abba, hogy ikrei jópénzért mutogassák magukat. Az ikrek akkoriban 18 évesek voltak. Amikor hosszú cirku-

Jó tudni-

hogy hőpalackjánál — mely tényezők a jó hőtartás előfeltételei:

1. Az üvegbetétet használat előtt alaposan öblítsük ki hideg, ill. meleg vízzel, aszerint, hogy hideg vagy meleg italt, vagy ételt akarunk a betétbe önteni.
2. A folyadékot vagy ételt valóban hideg vagy forró állapotban töltsük be.
3. Az üvegbetétet töltsük mindig tele és jól dugaszoljuk be.

ORION
HŐPALACK

Tavaszi ujdonság

Szücs-féle

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arckrém. Az archőr természetes tápanyagait tartalmazza s ezért rugalmassá, üdévé teszi és megóvjá a ráncosodástól.

Szücs-féle

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az archőr zsírosságát. Kapható Szücs Róbert Magyar Korona gyógyszertár, Salgótarján

SPORT

Csepel-SBTC 2:0

6000 néző, vezette: Palásty.

Góllövő: Marosvári, Fuszek.

A labdarúgásra kissé túlmeleg időben már kora delután nagy tömegekben keresik fel a nézők az SBTC pályát, hogy tanúi legyenek a tavalyi bajnok-csapat salgótarjáni vendégszereplésének. Már az előmérkőzés alatt mintegy 4000 ember állta körül a pályát, ahol az SBTC II. csapata vívta küzdelmét a rimaszombati Törekvés csapatával. Az SBTC csapata közvetlenül a mérkőzés előtt érkezett rejtékhelyéről a pályára Pakozdy László edző és Schlattner Károly intéző társaságában. A mérkőzés kezdetekor mintegy 6.000 ember van már a pályán. Képviselve van itt Losonc, Füek, Rimaszombat, valamint sok sok nógrádi palóc falu egyszerű népe. De képviseltette magát ezen a mérkőzésen a magyar Rádió is, mert Piuhar István a kitűnő sportközvetítő hangképeket közvetített a nagy mérkőzésről. A mérkőzés előtt a kiűnő bánvai leventezenekar szórakoztatta sikerültebbnél sikerültebb műsorokkal a nagyszámú közönséget. Perccel fel 6 előtt Palásty játékvezető vezetésével így állanak fel a csapatok:

SBTC: Nadasdi — Simonyi VI., Kiss — Szabó, Debreczeni, Bográr — Balázs, Csuberda, Vincze, Laczkó, Puskás

Csepel: Szekeres — Kállói, Szalay — Kapta, Olajkár II., Rakosi — Fuszek, Marosvári, Szabadkai, Dudás, Pintér.

I. félidő.

Az SBTC kezdi a játékot, de már a 3. percben Szabadkai jó helyzetből fölé lök. A Csepel állandóan veszélyesebbnél veszélyesebb támadásokat vezet, de ezek egyenlőre megijönnek a hazai védőkön.

A 6. percben Vincze kiugrik Olajkár II. mellett és már a 6. oszon van, amikor Szalay eléri öt és fevágja. Vitathatatlan 11 es, de a játékvezető érthetetlen módon továbbot int. A kipattanó labdát Puskás lövi rá, melyet Szekeres véd. Egyenlő erők küzdelmét mutatja a játék képe. A Csepel vezet támadásokat Fuszek, Marosvári, illetve Szabadkai révén, de lövéseik vagy kapu fölé, vagy kapu mellé szállanak. Erőszakos, kemény játékhba kezd a Csepel, amit mutat az is, hogy Kállói dancsolja Vinczét, majd a 19. percben a kiugró Vinczébe Olajkár II. hátáról a büntető területén belüli belerug, de a játékvezető sápija ismét érthetetlen módon néma marad. A 20. percben Laczkót vágja fel

Kapta és a megadott büntetőt Csuberda lövi, de azt Szekeres szögletre védi.

Óriási az iram. Coda atos, hogy a nagy melegben ilyen iramot tudnak dikálni a csapatok.

A 40. percben Fuszek elhuz Kiss mellett, beadását Marosvári kapja, aki a 16-os tájékról bombaszerű lövést küld a célc alá. 1:0.

A gól után gyenge SBTC támadás következik, melynek, a vége egy szöglet-rugás, melynek meglőrtéttével vége is a félidőnek.

Szünetben!

A levente zenekar Marosvölgyi karmester vezetésével ismét szebbnél szebb indulókkal szórakoztatja a közönséget. bekapcsolják a mikrofont is és viaszlemeze felveszik a zenekar egyik számát.

II. félidő.

Ismét az SBTC támad Vincze révén, de lövése kapu mellé száll. Most hátrajön a csepeliek 2 összekötője is a védelembe és Olajkár II. vel az élén minden SBTC támadást visszaverné. A 12 percben Simonyi Dudás jóvoltából megserül, de tovább játszik. A küzdelem most is óriási. Az SBTC támad, de támadásai még a védők sorfalán elakad. Pintér megsérül. Mind több és több szabálytalanság sziklik ki, de a játékvezető próbálja kezében tartani a mérkőzést, ami részben sikerül is neki. Már a 41. percben jár az óramutató és úgy néz ki a helyzet, hogy az SBTC nek az utolsó percekben sikerül kiegyenlíteni, amikor Szabadkai egy labdát elgurít Debreczeni mellett. A labdára ráveti magát Nadasdi, azt ujjheggyel éri is, de az ott termő Fuszek a hátkba lövi a csepeliek 2 góját.

A gól után a csepeliek már csak védekeznek, úgyhogy az eredmény már nem is változik.

Szögletarány 7:5 (4:3) az SBTC javára.

Hirdessen

„A MUNKA”
politikai hetilapban!

Miskolci hdt. levente hírvérő csoport.

Az elmúlt napokban a diósgyőri Stadion-sportpályán megtartott miskolci hdt. levente atlétikai versenyen a salgótarjáni leventék példát mutató szép eredményt értek el, ami azt bizonyítja, hogy Salgótarjánban a levente atlétizálás vezetése jó kezekben van.

A versenyen egyébként a salgótarjáni leventék a következő eredményeket érték el: 100 m III. kcs. 1. Bajcsik F. 118, 2. Paradi I. 118, 3. Böcs T. 121. 400 m. 1. Bajcsik 55,7, 3. Krizsán 58,9. 800 m. III. kcs. 1. Feledi 207,4 2. Hoičzer 2,128, 110 gát: 3. Bajcsik 208. 1500 m. II. kcs. 2. Szolnoki 431,6, III. kcs. 3. Szolnoki 424. Súlydobás III. kcs. 1. Balint 114. Magasugrás II. kcs. 1. Kastanek N. 160. Diszkoszvetés: II. kcs. 3. Snovadovszki A. 28,91 cm. III. kcs. 2. Balint 30,59. Kezigránát dobásban: 3. lett Salgótarján csapata.

A verseny után vitéz nemes Hegedűs Zoltán ezds. hdt. lev. pk. buzditó beszéd kiéréteben osztotta ki a leventéknek az értékes használati tárgyakból álló díjakat.

Támogasd a

Vöröskeresztet!

Keresek és kínálok

megbízóim részére Salgótarján és környékén ház- és telek ingatlanokat továbbá a Losoncbatvani vonal mellett 300-350 hold szántóföldet, szőlő birtokot azonnali megvételre.

Vágó iroda

Starján, Losonci u. 17.

Kéthetes tanfolyamot rendez a Magyar műszaki Szövetség vidéki jelöltkező villamosheggesztők számára Részletes tájékoztatót díjmentesen küld a Szövetség. (Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 11.)

Német nyelvoktatást hosszú gyakorlattal, könnyű társalgási módszerrel egyenként és csoportban vállal kívánatra háznál is. FÁBIAN LÁSZLÓNÉ, Iglió út 24 sz. (Rokkanti-telep)

Középkorú intelligens nő plébánia, vagy idősebb vidéki ur háztartásának vezetését vállalja. Maria Katalin Bpest, Uipesti rkp 7 V/24

Kimondottan magános ur emberhez házvezetőnőnek elmennék. Cim a kiadoban. Intelligens jelige.

TARTSUK BESZIGORUAN a légvédelmi előírásokat!

A Szent Erzsébet Nőegylet elnöksége hálás köszönettel nyugtatja a népünnepeikre beérkezett alábbi adományokat és felülfizetéseket: dr. Póboznyi Róbert 100 P, Ferencz Isván 50 P, neogradi Horvath Sándor 50 P, Korompay Lajos 20 P, Mocséry Ödön, Császár Pál, dr. Mattvasovszky Kamil, dr. Laczfaiy Ferenc, P. Réz Marián, dr. Varga Kálmán, dr. Mihók János, Baráth Gáborné, Troll Vilmos, Krajcsovic Gyula 10—10 P, Tokody Antalné, gróf Telekyné 5—5 P, Moticska Nándor 3,80 P, dr. Széchenyi László 3,20 P, Szalay József 2,60 P, dr. Förster Kálmán, v. Nádady Béla, Timaróczy Sándor 2—2 P, Villányi Miklós Sziráky Béla 1,60—1,60 P, N. N. 10 P, N. N. 1,80 P, v. Jónás Ödönné 5 drb. tárgy és Gazdy Gizella 2 drb. tárgy a halászsátorba.

Uj jubileumi 5 pengősök a Kormányzó Ur születésének 75. évfordulója alkalmából.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország Kormányzója születésének hetvenötödik évfordulója alkalmából a m. kir. kormány öt pengős alumíniumérméknek verését és forgalombahozatalát rendelte el. Az erről szóló 3290,1943. M. E. számú rendeletet és az idevonatkozó pénzügyminiszteri hirdetményt a hivatalos lap június hó 18. száma közölte. Az új öt pengős alumíniumérmék egyik lapjukon a Kormányzó Ur képmását viselik „VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJA” és „SZÜLETÉSÉNEK ÉVFORDULÓJA. RA” körirattal, másik lapjukon Magyarország címere van az értékeléssel, a verés évszámával és „Magyar királyság” körirattal, valamint a budapesti m. kir. Állami pénzverő „BP.” jezésével. Az öt pengős alumíniumérméket a Magyar Nemzeti Bank június hó 18-tól kezdve hozta forgalomba. Az öt pengős ezüstérmék továbbra is változatlanul forgalomban maradnak.

Országos méretű mézpergető, műlépprés, méhseprő vályu, tölcser, táloák és fedelező eladó jutányosan. Mrász József ny Isk igazg Baglyason.

Takarékoskodj
pénzzel,
anyaggal,
idővel!

IGMÁNDI RESERÜVIZ

Vennék zongorát v. pianinót

sürgősen készpénzért.
Budapest, Pozsonyi ut 1. V.
rágület Telefon: 11—59—34.

Iskolakönyvek

az összes iskolákba
már kaphatók

Végh Kálmán

könyv- és papirkereskedésében
Salgótarján

Támogasd a Vöröskeresztet!

Eladó!

1 drb. Rössler angol mechanikás páncélos zongora. Cim a kiadoban.

Technikát.

felvesz Szücs gyógyszertár. Jelentkezés 12—2 óra között.

Vennék

bérházat, vagy családi házat készpénzért, részletes ajánlatot kérünk a MUNKA kiadóhivatalába.